

De nye arbeidsinnvandrernes fremtidsplaner i Norge

Seniorrådgiver Anders Fyhn

**Enhet for analyse og tilskudd, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
(IMDi)**

Rapporter på temaet arbeidsinnvandring i IMDi rapportserie

IMDi-rapport 9-2007

Integreringskart 2007

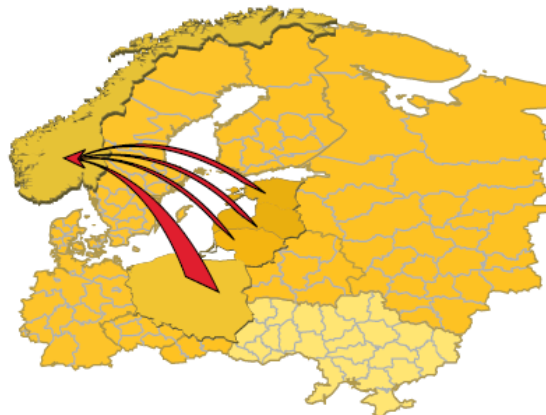
Arbeidsinnvandring – en kunnskapsstatus

IMDi-rapport 1-2008

Vi blir...

Om arbeidsinnvandring fra Polen og Baltikum

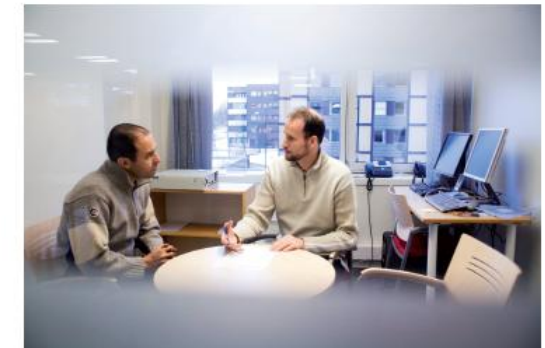

Kristin Thorshaug, Marko Valenta og Berit Berg

IMDi-rapport 1-2009

Arbeidsinnvandring

Konsekvenser for det kommunale apparatet

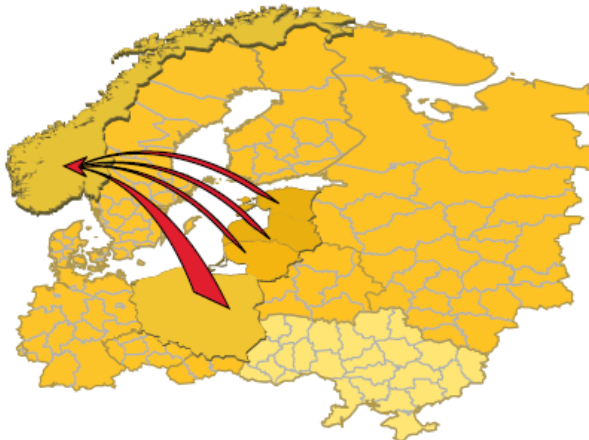

I "Vi blir ..."

IMDi-rapport 1-2008

Vi blir...

Om arbeidsinnvandring fra Polen og Baltikum

Kartla IMDi:

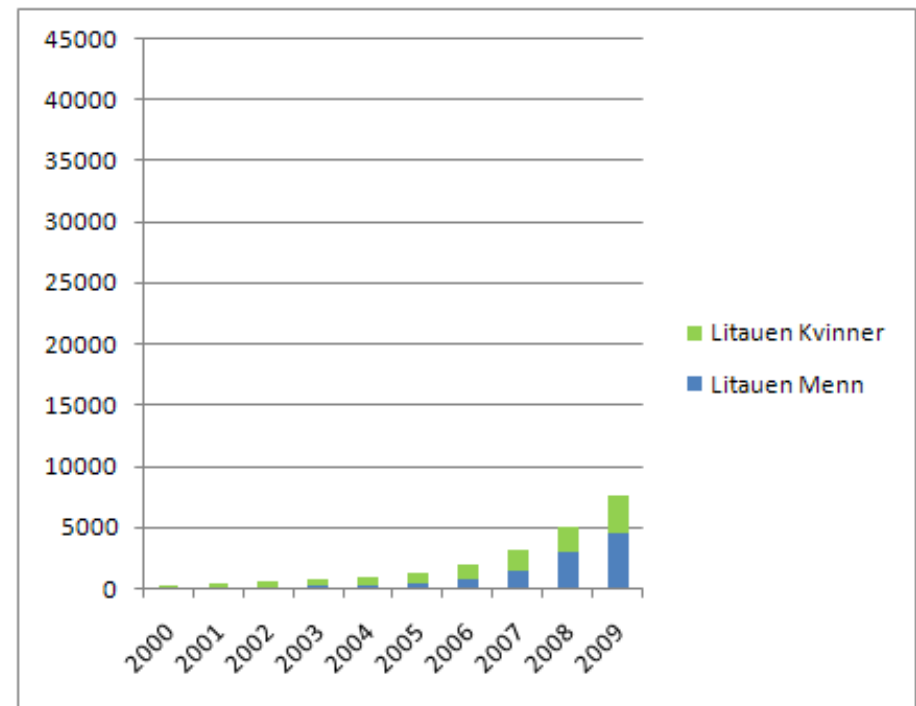
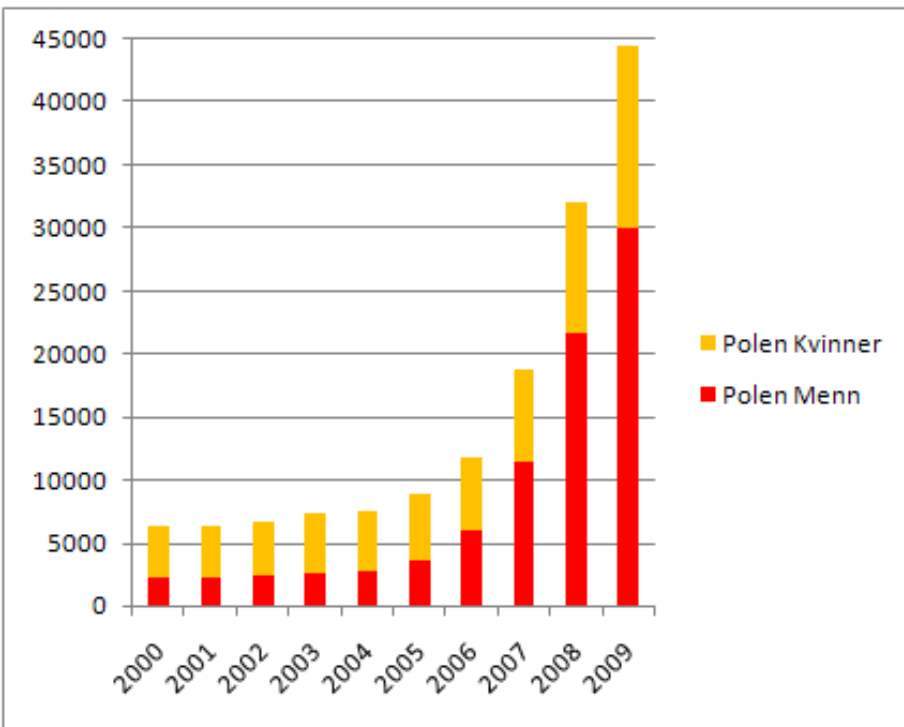
- hvordan bosatte polakker og baltere selv opplevde det å jobbe, bo og leve i det norske samfunnet.
- hvilke integreringsmessige utfordringer de opplevde

Rapporten viste bla.:

- Det store flertallet av de folke-registrerte arbeidsinnvanderne klarte seg godt i det norske samfunnet, både arbeidsmessig og sosialt.
- Syv av ti ga uttrykk for at de ønsket å bli i Norge
- Seks av ti ønsket å ta med familien hit.

Polakkene har blitt den største innvandrergruppen på kort tid. Også eksplosiv vekst i antallet litauere i Norge

Oppfølger av *Vi blir...* i 2009: Telefonbasert spørreundersøkelse av 400 litauere og 1000 polakker

- Gjennomført på oppdrag for IMDi 13.-24. april 2009 av Sentio Research Norge AS med Norstat som underleverandør
- Telefonintervjuer gjort fra Polen og Litauen på respondentenes morsmål
- Utvalget består av:
 - ▶ 1400 registrert bosatte litauere og polakker i alderen 18-67 år
 - ▶ Botid under 10 år
- Utvalgene fra 2007 og 2009 er trukket fra Folkeregisteret. Innebærer at respondentene er veletablerte personer med lovlig opphold i Norge og med en gyldig arbeidstillatelse.
- Utvalgene er ikke representative for alle arbeidsinnvandrere som befinner seg i Norge.

► Noen trekk ved utvalget I

- **Svært kort botid:** Halvparten har botid på 3 eller mindre år
- **Ung gruppe:** Gjennomsnittsalder blant litauerne 34 år, blant polakkene 36. Fire av ti i tredveårene
- **Manndominert gruppe:** Kvinneandelen i utvalget er 22 prosent blant polakkene, 38 prosent blant litauerne
- Tre av ti bor med barn under 18 år i Norge
- Nesten halvparten har ektefelle/kjæreste og/eller barn i Norge
- Litauerne oftere etablert med familie i Norge
- Stort potensial for videre familieinnvandring: Blant de med familie/barn i hjemlandet ønsker nesten halvparten at disse flytter til Norge
- Kvinner oftere høyere utdanning enn menn, og litauerne har oftere høy utdanning enn polakker

Noen trekk ved utvalget II

De bosatte polakkene og litauerne er rimelig veletablert i det norske arbeidsmarkedet:

- 82 prosent oppgir arbeid som grunn til innvandring til Norge
- 78 prosent av hele utvalget oppgir at de er i arbeid på intervju tidspunktet
- Ni av ti er ansatt i et norsk firma
- 85 prosent oppgir at de har fast stilling
- Bransjefordeling: 54 prosent i industri/håndverk (inkl bygg og anlegg), 11 prosent innen forretningsmessig tjenesteyting, 6 prosent innen hhv samferdsel og innen helevesenet

Samtidig er mange i en utsatt posisjon på arbeidsmarkedet:

- Blant de i jobb er det én av ti som regner det som svært eller ganske sannsynlig at de blir arbeidsledig i løpet av 2009.
- 190 helt eller delvis ledige i utvalget: 14 prosent av de som oppgir at de har hatt arbeid i Norge

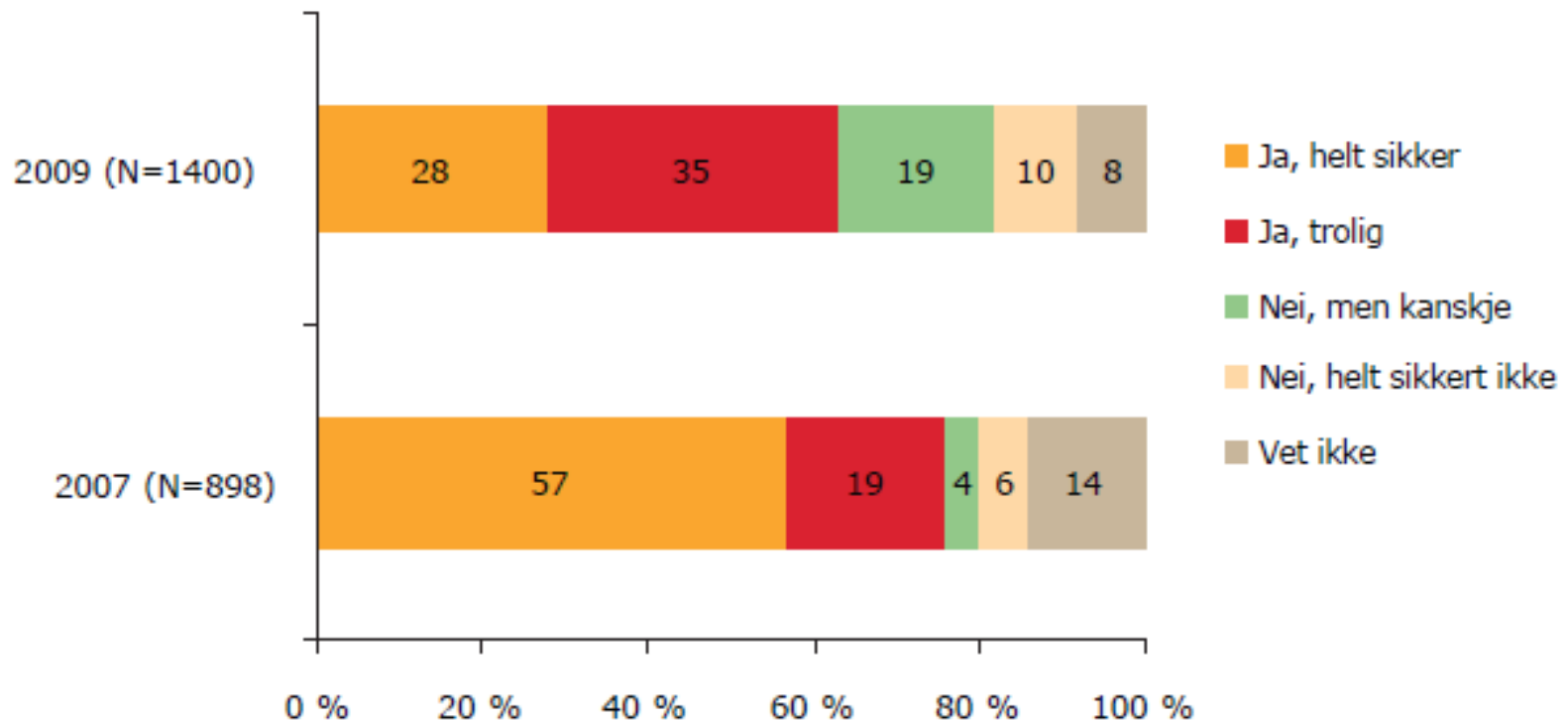
► Publisering fra undersøkelsen

- **Artikkel av Monica Lund, IMDi i Integreringskartet 2009:**
"Når byggeplassene stenger – hva gjør arbeidsinnvandrerne da?"
- **Ytterligere funn og utdypninger presenteres i kommende rapport i IMDis rapportserie**

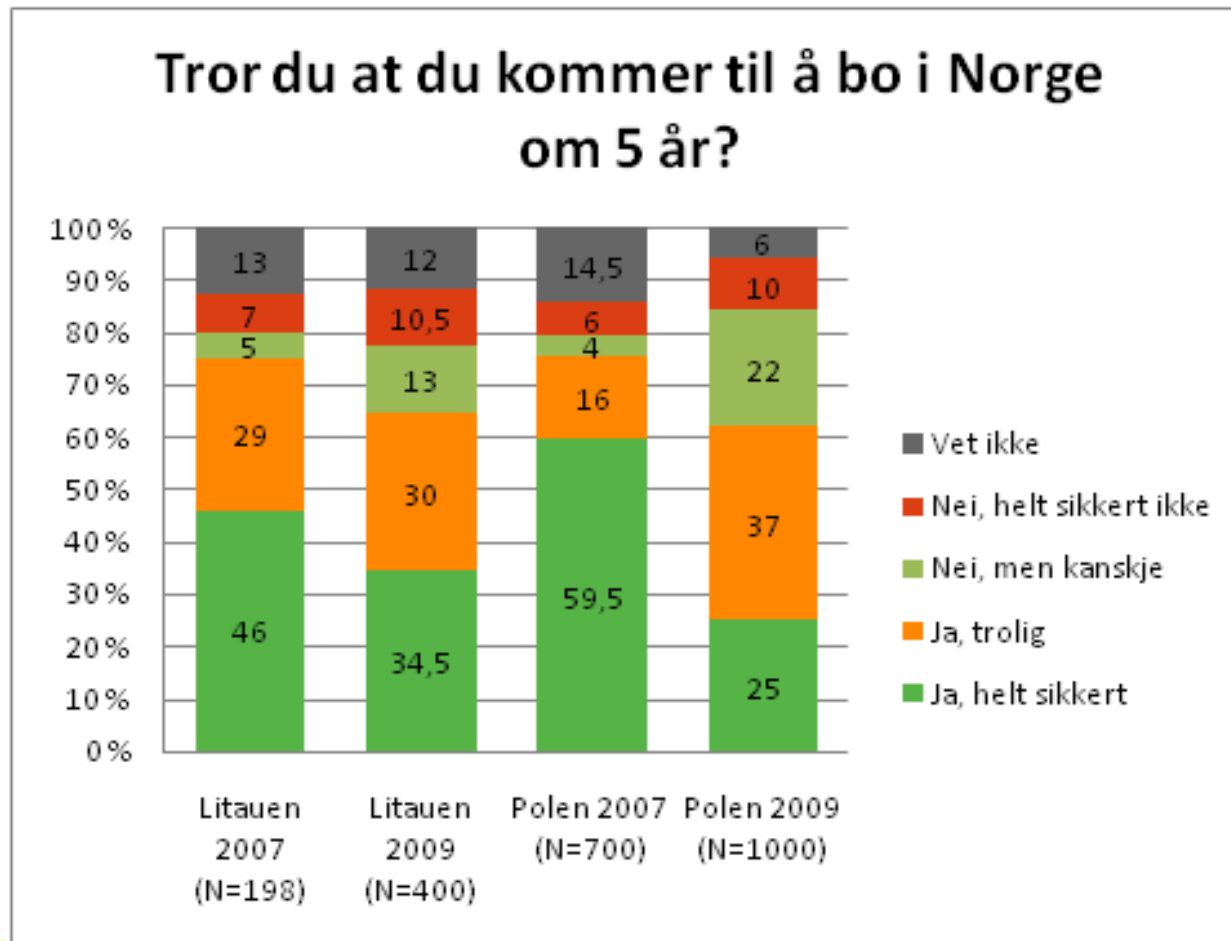

Usikkerheten når det gjelder egne fremtidsplaner i Norge har økt betydelig som følge av finanskrisen

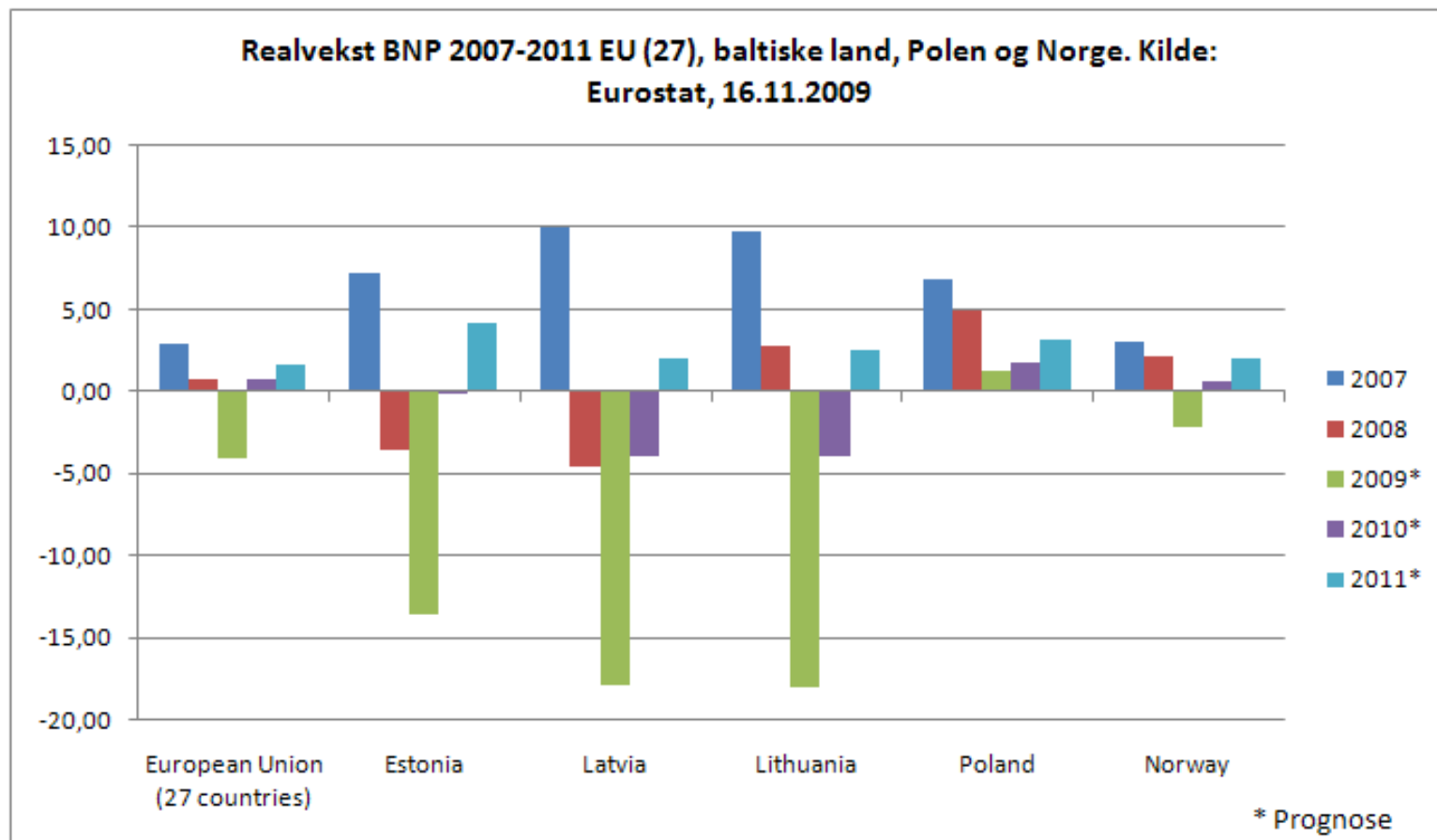
Tror du at du kommer til å bo i Norge om fem år?

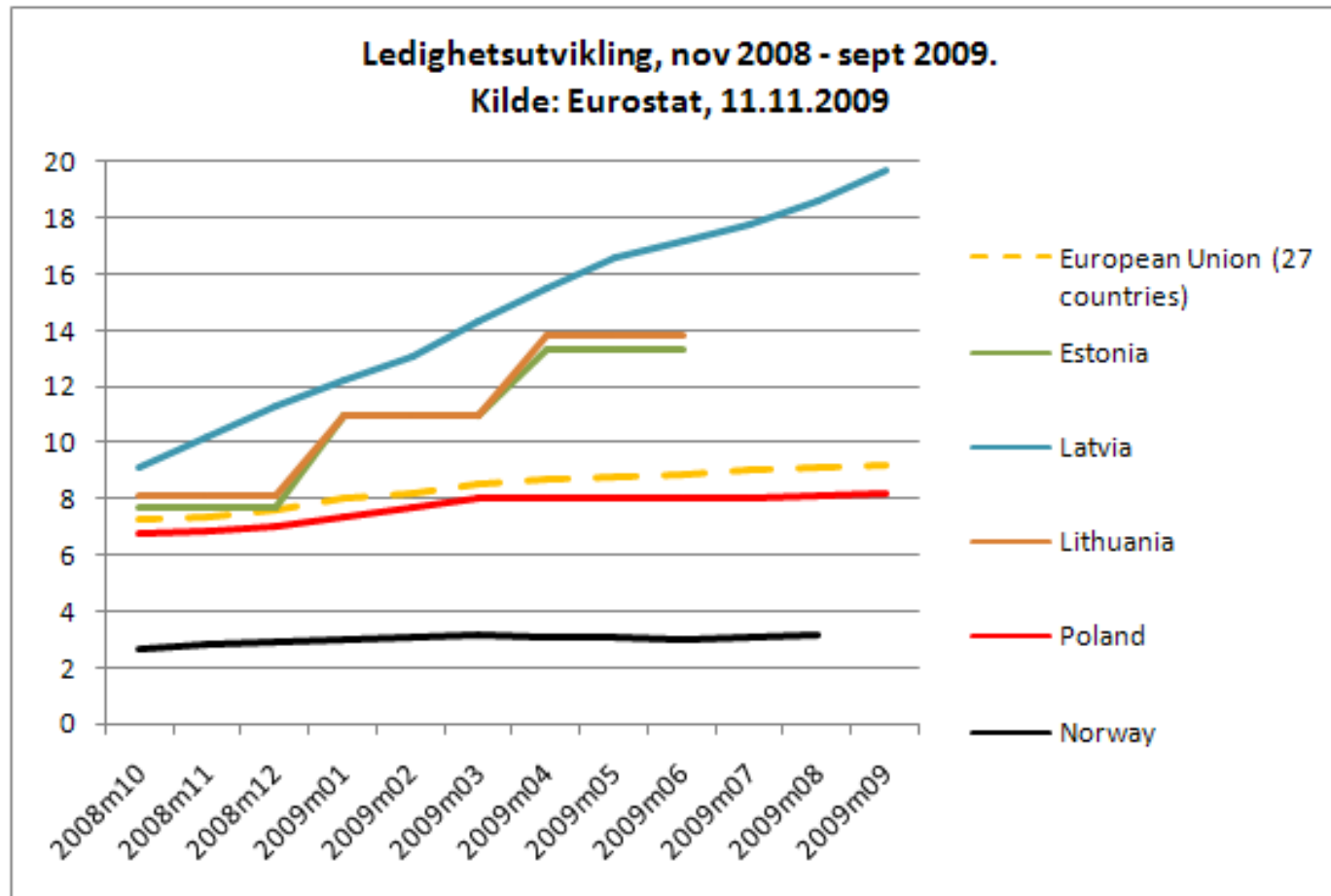
Polakkene mer usikre om fremtidsplanene

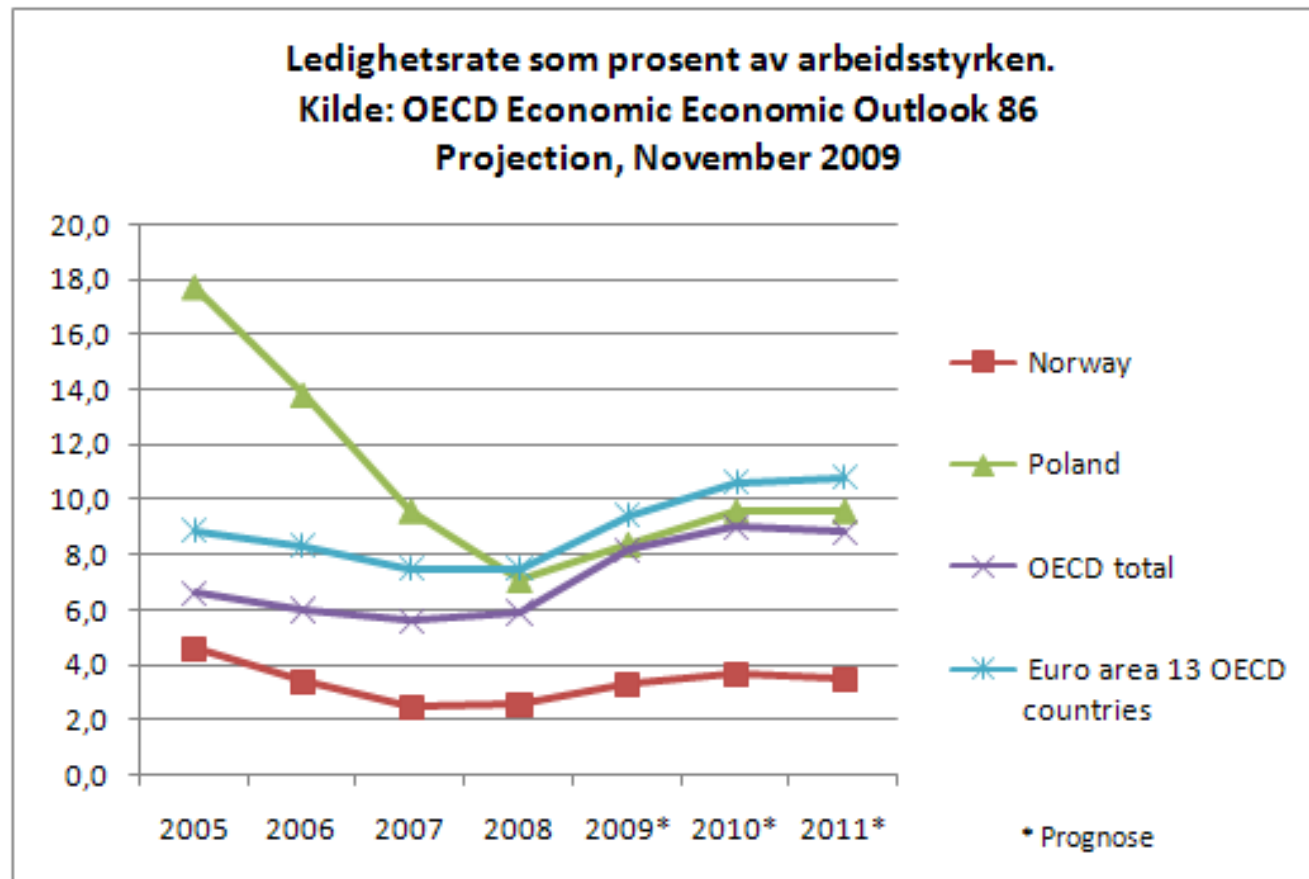
Norge og Polen mindre rammet av finanskrisen enn Litauen

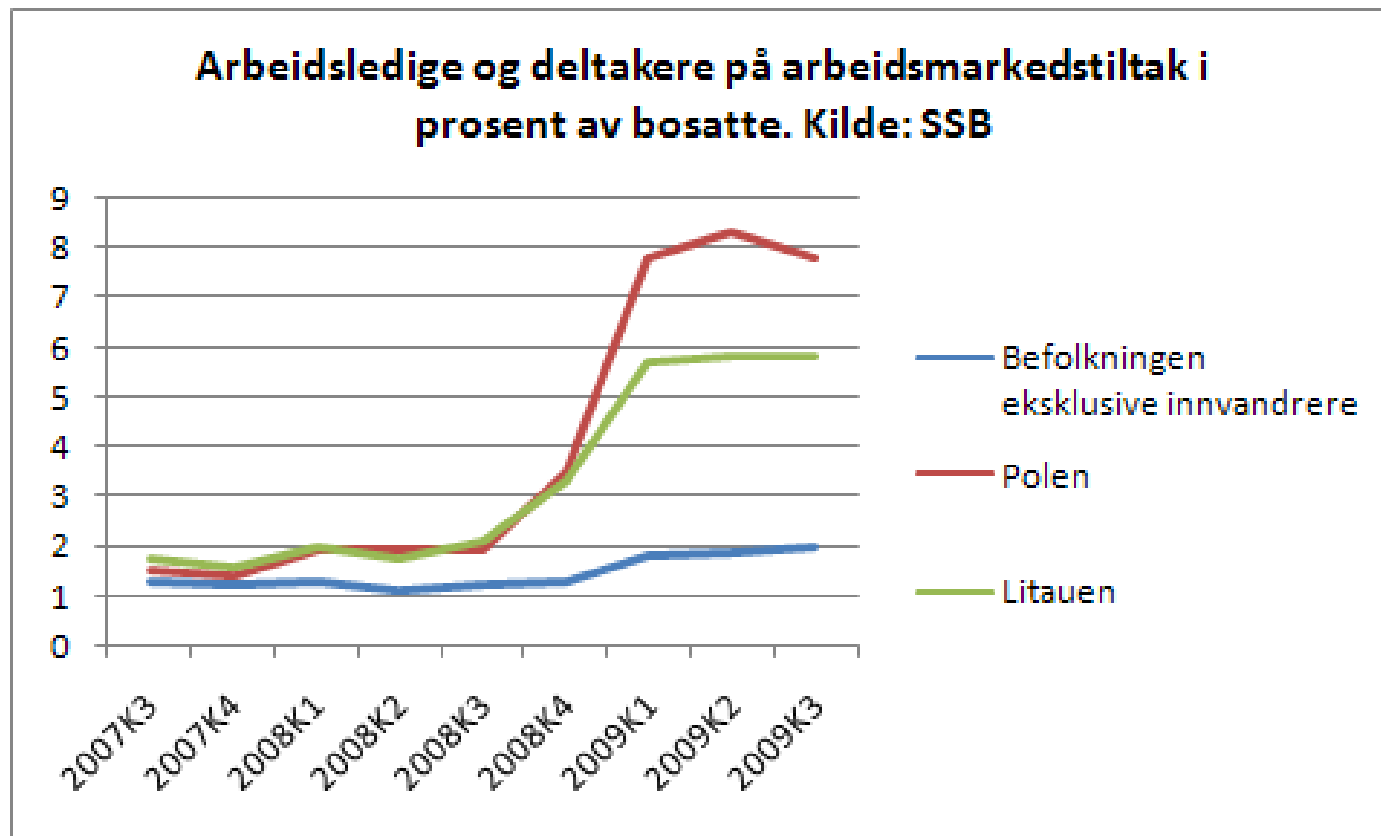
Ledighetsutviklingen i Norge og Polen ikke påvirket av finanskrisen i samme grad som Litauen

Ledigheten i Polen vil i de neste år være 2-3 ganger høyere enn i Norge

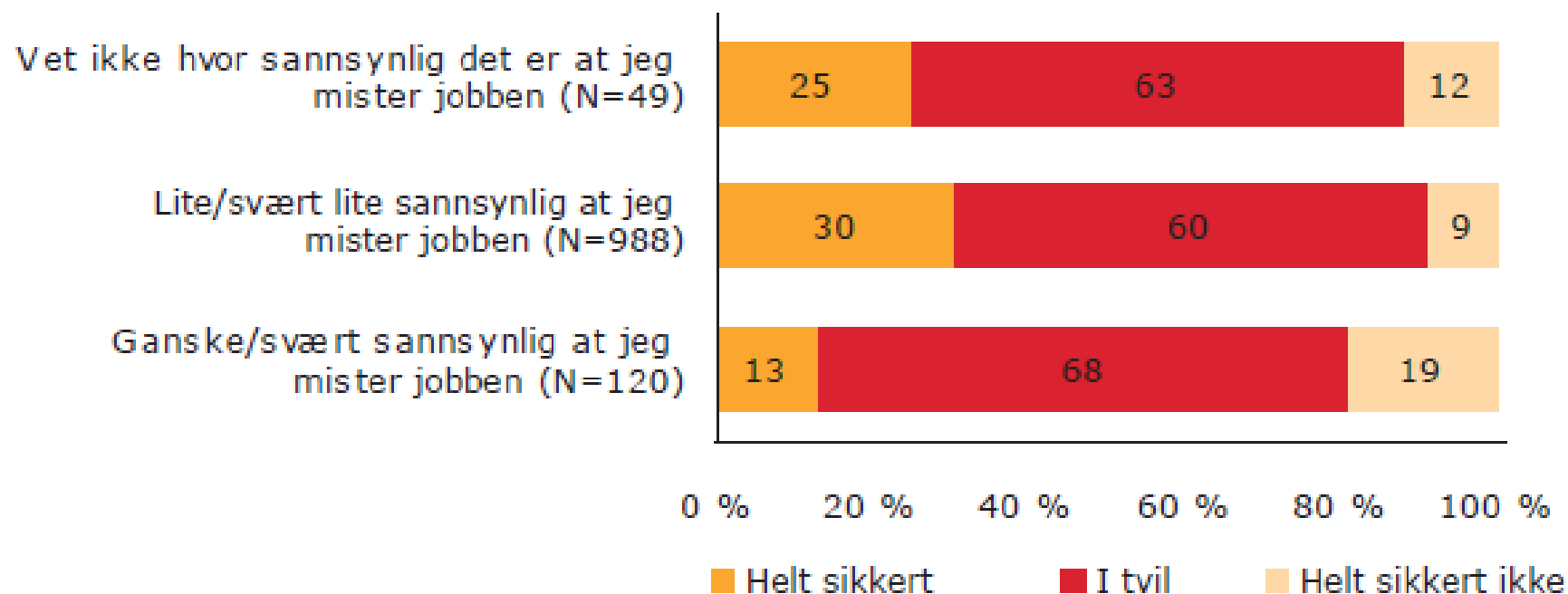

Finanskrisen har medført kraftig vekst i ledigheten, spesielt blant polakker

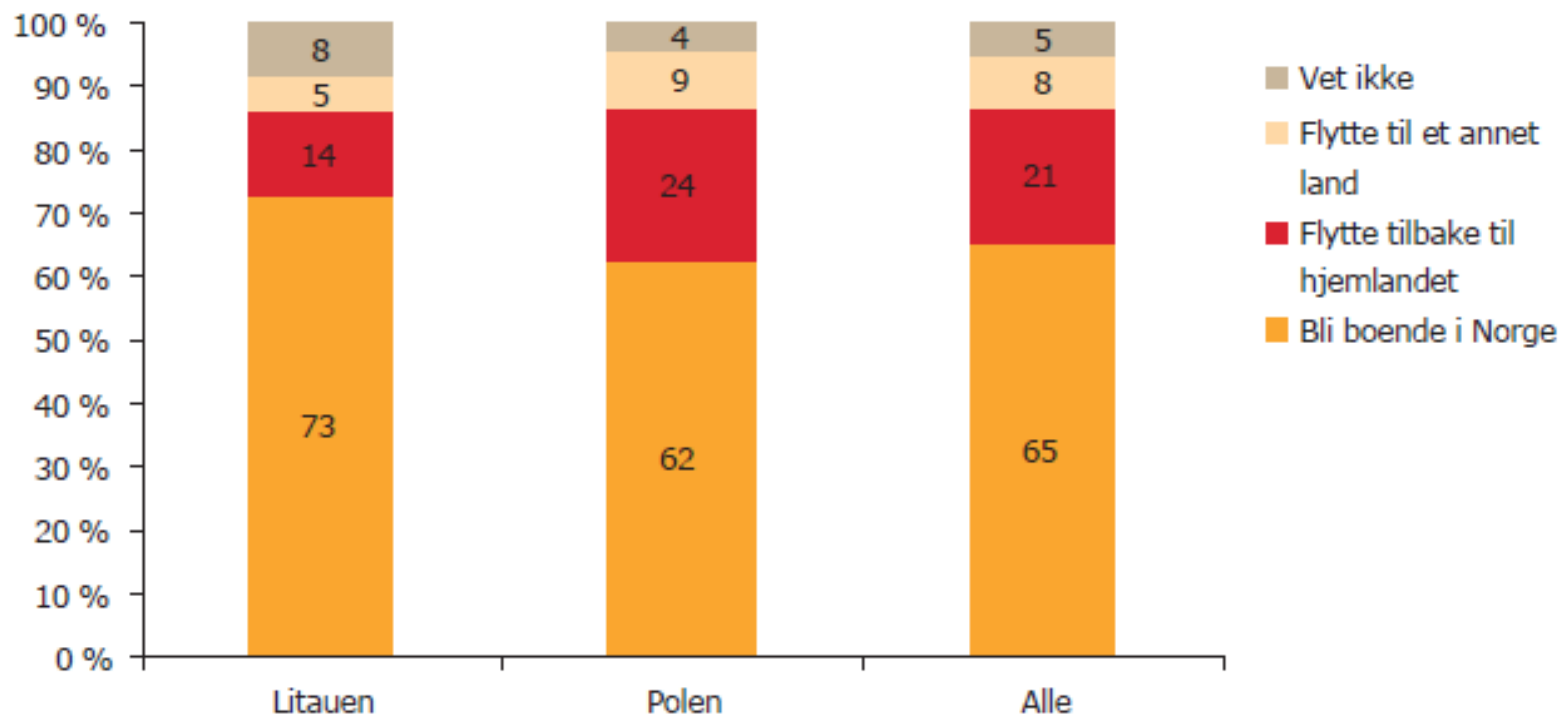
Blant de i arbeid påvirker risiko for ledighet fremtidsplanene

Andel som er helt sikre eller tvilende på om de vil bli boende i Norge fremover, etter hvor sannsynlig de anser det er at de mister jobben den nærmeste tiden.

65 prosent vil likevel bli boende i Norge ved arbeidsledighet

Andel som hhv. ville bli boende i Norge, flytte til et annet land eller til hjemlandet dersom de har mistet/skulle miste jobben, totalt og etter fødeland. (N=1275)

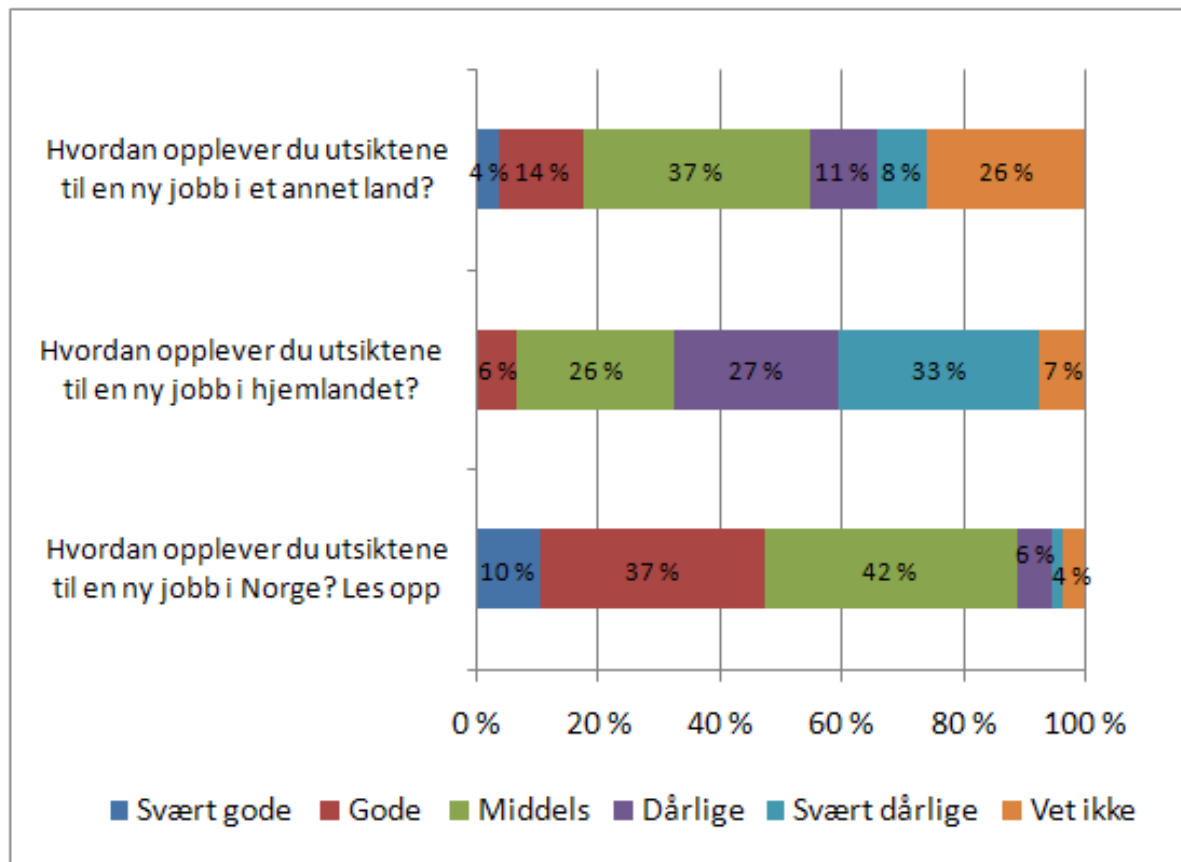

Heller ledig i Norge enn i arbeid hjemme

- Seks av ti mener det vil være bedre for han/hun/familien å være arbeidsledig i Norge enn å reise hjem for å jobbe
- Nesten åtte av ti mener det vil være lettere finne jobb i Norge enn i hjemlandet eller andre land i de neste årene
- Høy villighet for mobilitet innen Norge: Åtte av ti er sikkert eller kanskje villige til å flytte til annet sted i Norge for å finne jobb hvis de skulle bli arbeidsledige

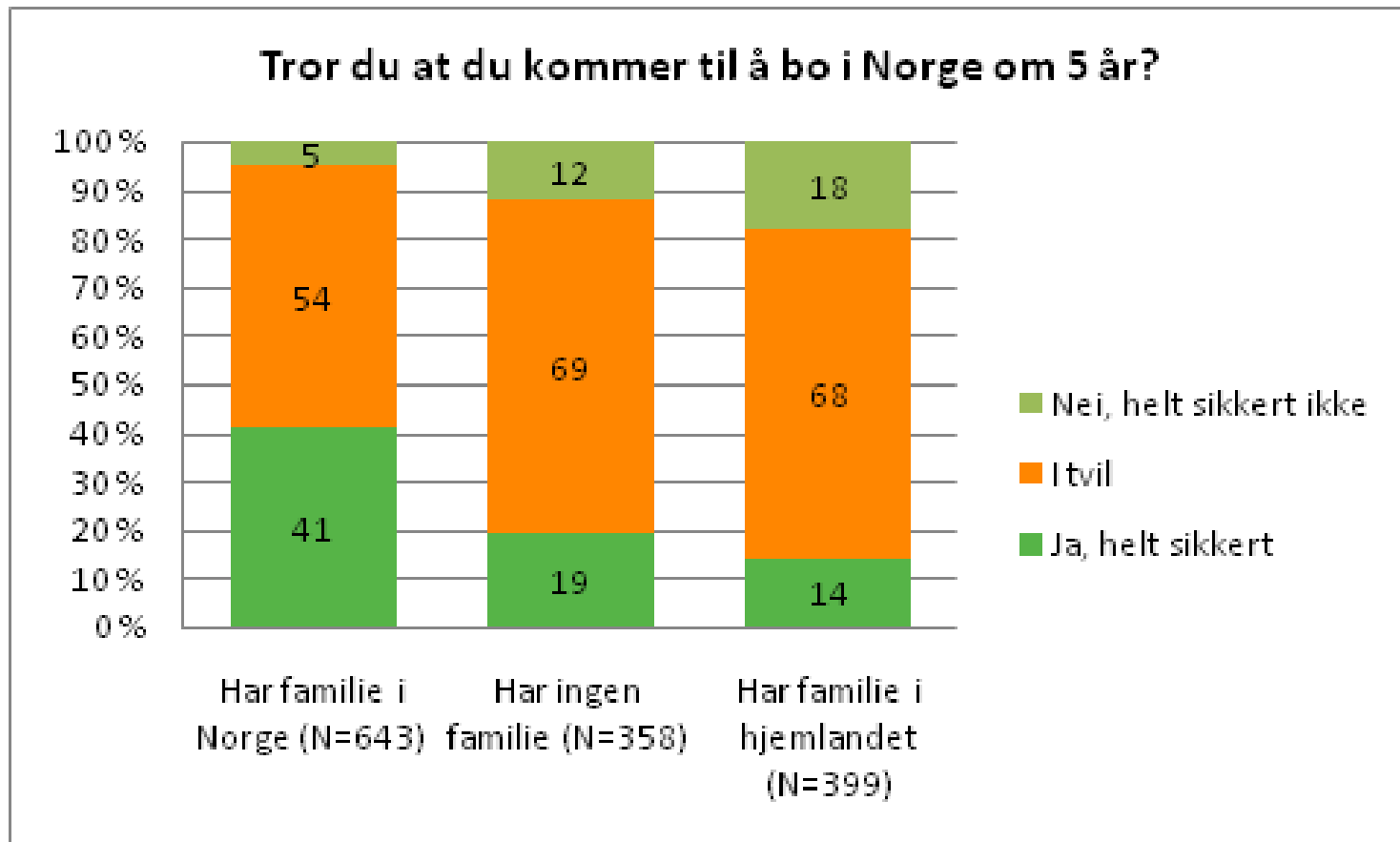

Blant de helt arbeidsledige (108 respondenter) anser nesten halvparten at utsiktene for en ny jobb i Norge er gode eller svært gode

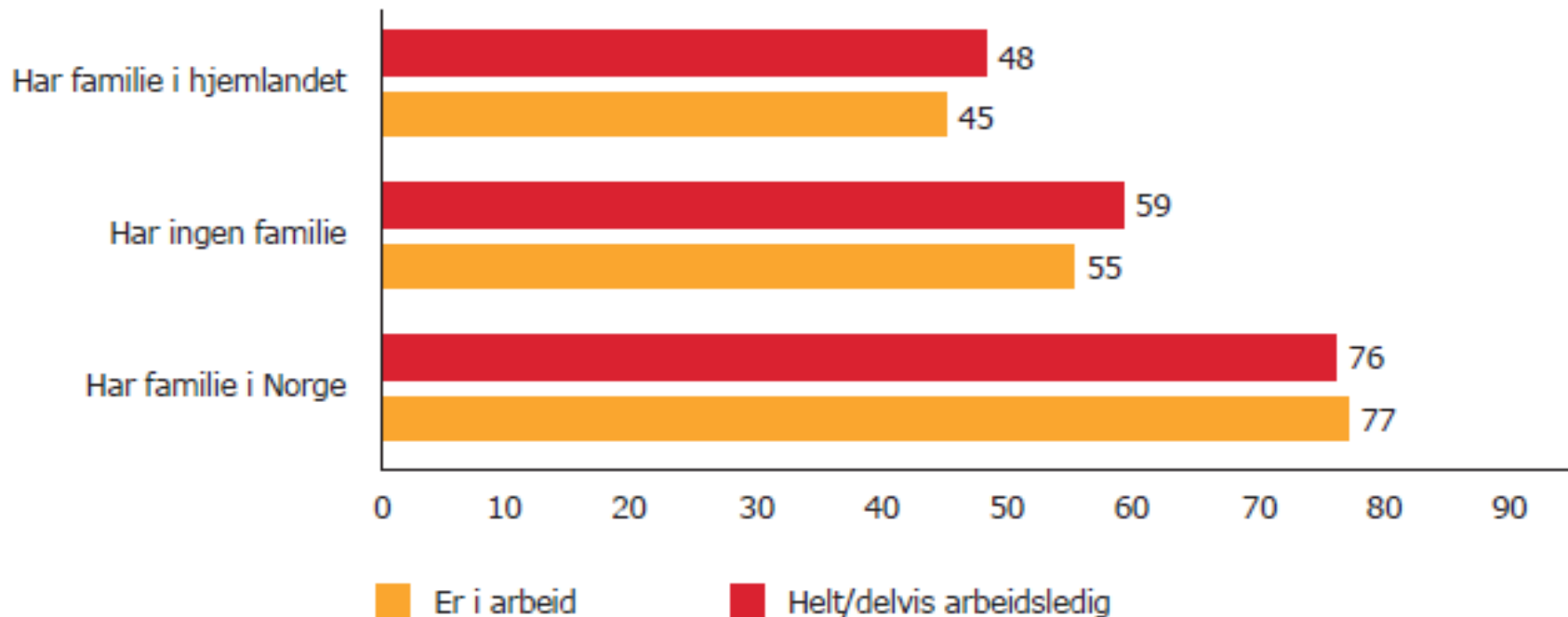
Fire av ti med familie i Norge er sikre på å bli.

Kun to av ti med familie i hjemlandet er sikre på at de ikke blir

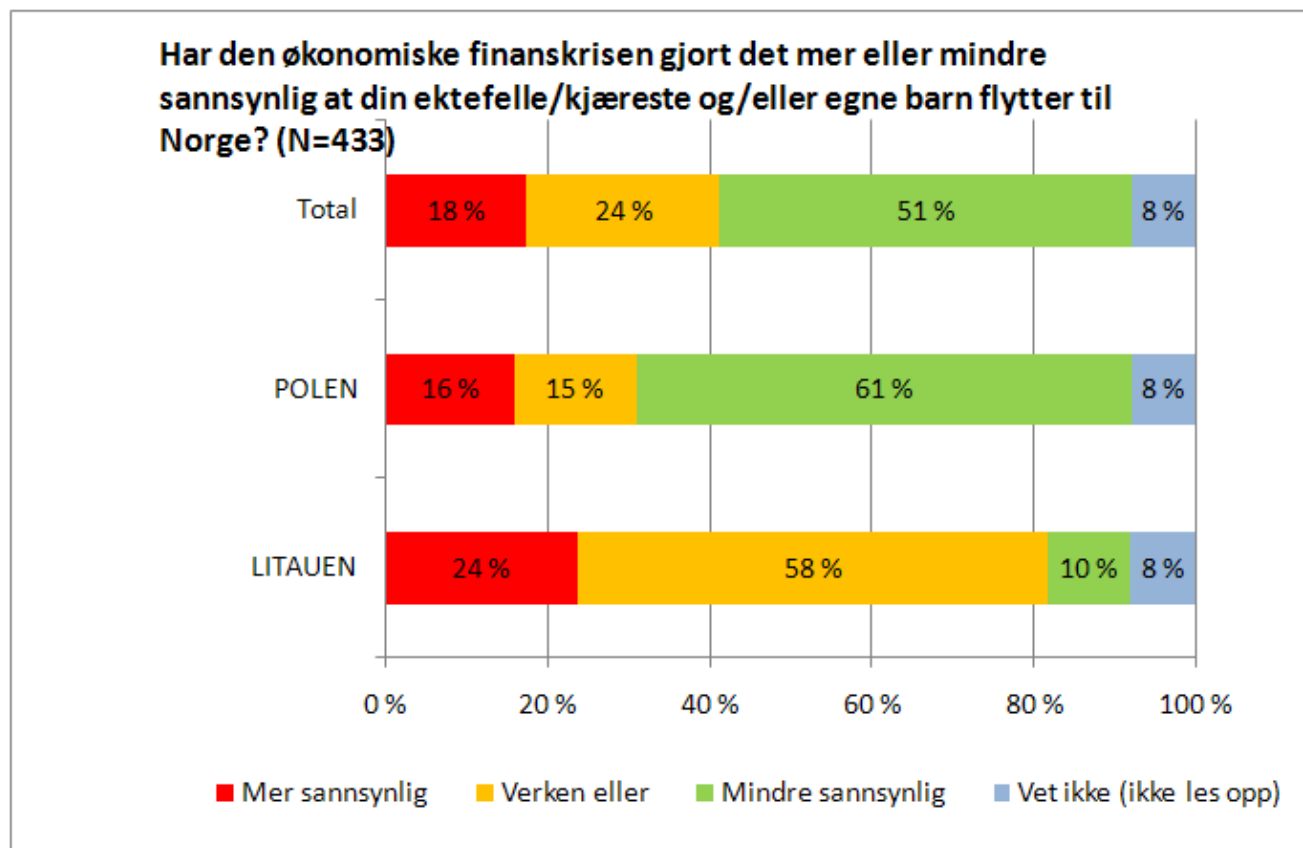

Familiesituasjon viktigere for fremtidsplanene enn om man er arbeidsledig

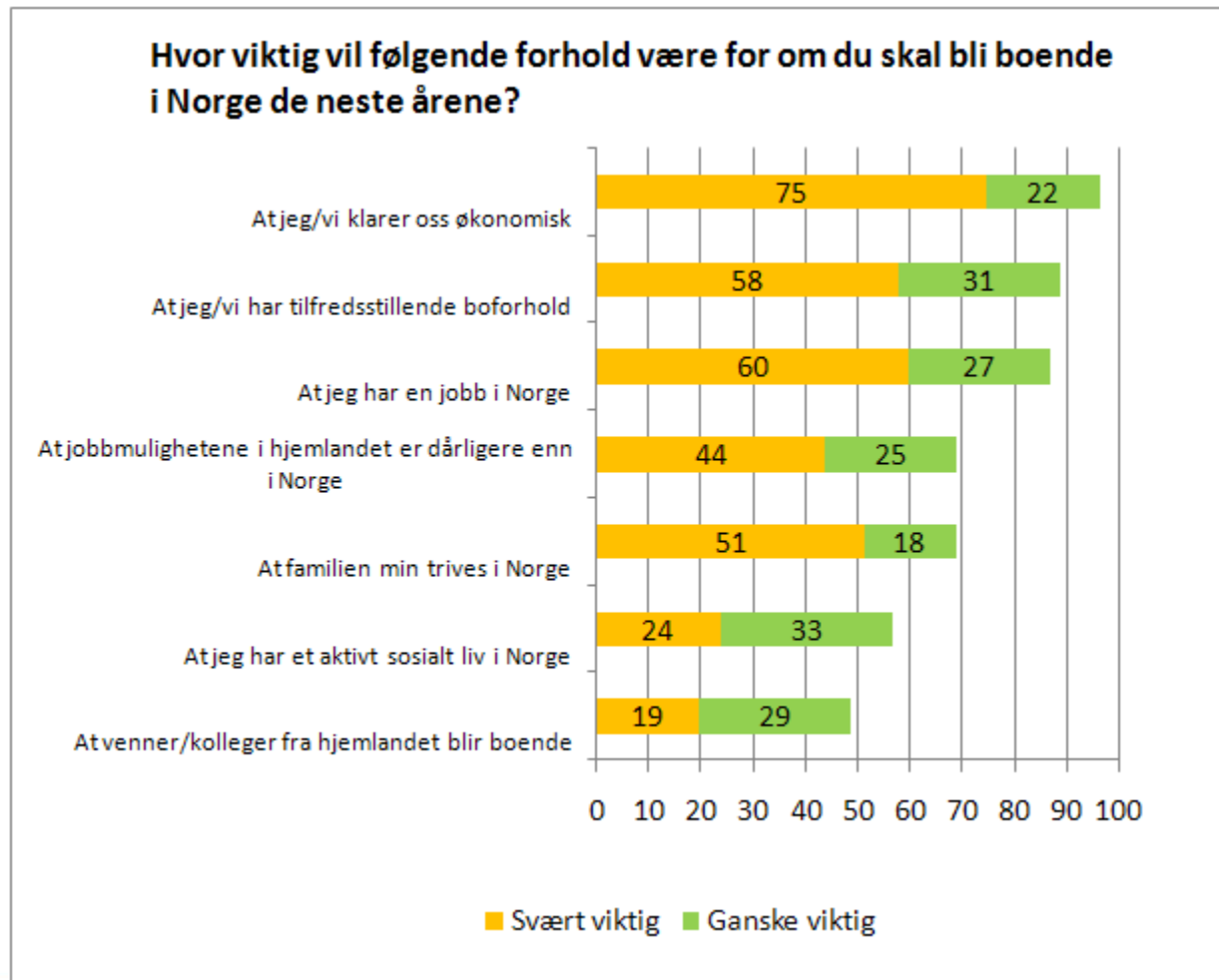
Andel som trolig/helt sikkert vil bo i Norge om fem år, etter familiesituasjon og om de er i arbeid eller er helt/delvis arbeidsledig. (N=1275)

Finanskrisen bremser familieinnvandringen fra Polen, men for to av fem kan den ha motsatt effekt

Økonomisk trygghet, å ha arbeid og gode boforhold oppgis som viktigste forhold for om man blir boende

Flertallet vil trolig eller sikkert bli i Norge

- Litauerne er, sammenlignet med polakkene, noe bedre stilt i det norske arbeidsmarkedet, de er oftere bosatt med familie i Norge og den økonomiske situasjonen i hjemlandet medfører at de i noe større grad ønsker å bli.
- Selv om andelen som antagelig vil reise tilbake til Polen er større enn til Litauen ønsker og planlegger svært mange bli.
- De nye arbeidsinnvanderne har blitt, og vil være, en del av norsk arbeidsliv og samfunn i mange år fremover

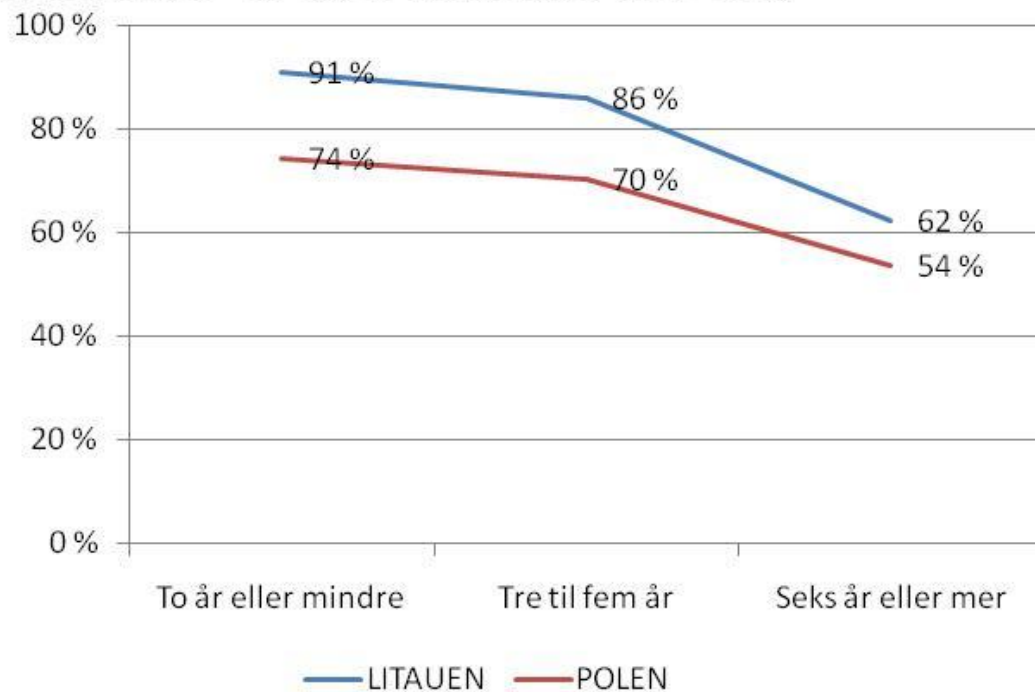
Utfordringer:

- Forhindre sosial dumping og utnytting av arbeidskraft
- Være oppmerksom på befolkningens holdninger til arbeidsinnvandrere i tider med økt konkurranse om jobbene
- Stort behov for bedre norskkunnskaper og mer informasjon om rettigheter og plikter :
 - Kun 37 prosent har gjennomført et norskkurs i Norge
 - 2 av 10 har liten eller ingen kjennskap til hvilke rettigheter de har som arbeidsledig i Norge
 - Mer enn syv av ti svarte at de ville ha nytte av den kommende "startpakken" (Ny i Norge)

Informasjonsbehovet som ligger bak utarbeidelsen av *Ny i Norge* er tydelig også blant de med lengre botid

Ville du hatt nytte av en slik informasjonspakke i dag? Andel som svarer "ja, i stor grad" og "ja, til en viss grad". (N=1400)

Startpakke for arbeidsinnvandrere:

Ny i Norge – hjelp til selvhjelp

- Oppfølging av St. meld. Nr. 18 Arbeidsinnvandring
- Informasjon om rettigheter og plikter fra 14 statlige etater
- Tilgjengelig på 3 språk: polsk, engelsk og norsk både på papir og web
- Tekst, foto og lenker for at personer selv skal kunne orientere seg i det norske samfunnet

"Salgsstatistikk" pr. 25.11.09:

- ▶ Norsk: 15.000 (utsolgt)
- ▶ Engelsk: 15.000 (utsolgt)
- ▶ Polsk: 22.300
- ▶ **Totalt: 52.300**

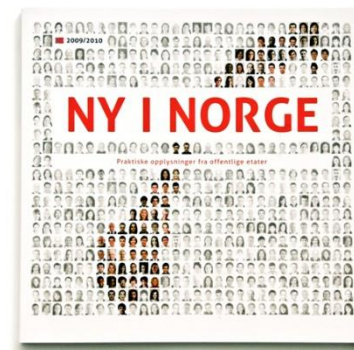
www.nyinorge.no

Nytt opplag: 60.000

► Startpakken "Ny i Norge"

- Sammenstilt informasjon om rettigheter og plikter
- 16 bidragsytere
- IMDi: redaktør og ansvarlig for grafisk utforming, trykk og distribusjon
- Opplag: 60 000 eks
 - 30 000 polsk
 - 15 000 engelsk
 - 10 000 norsk
- Innhold – 7 hovedtema:
 - opphold,
 - arbeid,
 - barn og skole,
 - helse
 - fritid,
 - nyttig informasjon,
 - offentlige etater

To av ti har lite eller ingen kjennskap til sine rettigheter ved arbeidsledighet

